

Usnesení

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X, nar. X
t. č. X
sídlem X

proti

žalovanému: **Vazební věznice Liberec**
sídlem Pelhřimovská 347/3, Liberec

o žalobě proti protizákonnému blokování nezabavitelných částek

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou dne 9. 3. 2022 ke Krajskému soudu v Plzni brání protizákonnému blokování jeho důchodových dávek, které jsou z jeho účtu ve věznici (z konta „O“) odváděny exekutorům. Žalobce popsal, že pobírá invalidní důchod III. stupně ve výši 10 437 Kč měsíčně, a to již po exekučních srážkách, které z jeho důchodu provádí Česká správa sociálního zabezpečení. V únoru a březnu 2022 však věznice začala tento příjem žalobce odvádět na žalobcem označené exekuce, čímž byl porušen čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a § 278 o. s. ř., neboť je takto postižena nezabavitelná částka. K tomu žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 2 Afs 80/2011-60 a nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 10. 2016, sp. zn. IV. ÚS 121/2016, a dodal, že vůči věznici nemá žádné dluhy ve smyslu § 25 odst. 4 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů. Vzhledem k uvedenému nemůže žalobce se svými prostředky disponovat, proto žádá, aby mu věznice vrátila nezabavitelné částky na jeho osobní účet a aby jí bylo uloženo do budoucna tyto prostředky neblokovat a nevyplácet exekutorům, nýbrž ponechat na žalobcově osobním účtu „O“.

2. Krajský soud v Plzni věc postoupil zdejšímu soudu, neboť v jeho obvodu sídlí žalovaný, přičemž žalobu označil jako zásahovou.
3. V doplnění žaloby došlém dne 9. 5. 2022 žalobce vedle žádosti o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce z řad advokátů nad rámec výše uvedeného dodal, že v důsledku újmy na jeho právech a zdraví žádá po žalovaném zaplacení částky 100 000 000 Kč s příslušenstvím.
4. Podle § 46 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), soud návrh odmítne také tehdy, domáhá-li se navrhovatel rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, anebo domáhá-li se návrhem přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. V usnesení o odmítnutí návrhu musí být navrhovatel poučen o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a ke kterému věcně příslušnému soudu.
5. Zdejší soud vyhodnotil podanou žalobu dle jejího obsahu a konstatuje, že s ohledem na podstatu námitek žalobce nejde o věc spadající do pravomoci správních soudů dle § 4 s. ř. s.
6. Na první pohled je situace jednoznačná, pokud jde o v doplnění uplatněný návrh na přiznání peněžité náhrady nemajetkové újmy. O takovém nároku je dle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“), oprávněn rozhodnout jedině civilní soud v občanském soudním řízení. Žalobce proto musí takový návrh směřovat k místně příslušnému okresnímu soudu.
7. Obdobná je však situace ohledně problému s exekucním zabavováním finančních prostředků popsáním v původní žalobě. Pro zasazení věci do kontextu soudobé právní praxe lze odkázat na nálezy Ústavního soudu ze dne 6. 4. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1351/16, či na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, č. j. 6 As 317/2017-38. V posledně uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud odkázal na označený nálezy Ústavního soudu a uvedl: *„Ústavní soud totiž považoval za problematický jak postih důchodu odsouzeného (za takový postup byl zodpovědný správce daně, neboť vězeňská služba nemohla prověřovat původ přijatých peněz a postarat se, aby nebyla postihována nezabavitelná část příjmu odsouzeného), tak porušení ustanovení § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, jehož dodržování je povinna střežit primárně daná věznice, která spravuje finanční prostředky na účtu odsouzeného. ... Jak totiž plyne ze shora citovaného nálezu Ústavního soudu, soudní exekutor (či správce daně vykonávající daňovou exekuci) je odpovědný za dodržování pravidel stanovených pro výkon rozhodnutí, resp. pro exekuci a nemůže obcházet ustanovení zákona určená na ochranu povinného, zatímco věznice je zodpovědná za dodržování pravidel určených v zákoně o výkonu trestu odnětí svobody. Bránit se v nyní posuzovaném případě proti postupu exekutora, jestliže stěžovatel namítal výlučně porušení tohoto zákona, by tudíž nebylo na místě.“*
8. Z uvedené judikatury plyne, že po věznici je možno požadovat dodržování zákona o výkonu trestu odnětí svobody, jehož se lze také případně domáhat cestou

zásahové žaloby ke správnímu soudu, naopak věznice neodpovídá za dodržování předpisů na úseku exekuce a výkonu rozhodnutí, jež spadá do gesce příslušného exekutora a civilního soudu. Z obsahu žaloby plyne, že v daném případě je situace opačná, než ve věci řešené Nejvyšším správním soudem ve shora citovaném rozhodnutí. Žalobce nevznáší žádnou námitku směřující k porušení zákona o výkonu trestu odnětí svobody, dokonce výslovně uvádí, že nemá žádné dluhy dle § 25 odst. 4 tohoto zákona, a věc se tedy netýká nezákonných dispozic věznice s prostředky žalobce v návaznosti na uvedené ustanovení, jak tomu bylo v některých případech řešených správními soudy na podkladě zásahových žalob. Žalobce naopak výslovně uvádí, že je exekučně postihována nezabavitelná částka, což je v rozporu § 278 o. s. ř., tedy v rozporu s ustanovením části šesté o. s. ř. o výkonu rozhodnutí. Odkazuje k tomu na nález Ústavního soudu, který zrušil rozhodnutí exekučních civilních soudů z důvodu jejich nesprávného náhledu na problematiku nezabavitelné částky, a na obdobný postoj Nejvyššího správního soudu ve věci daňové exekuce.

9. Podstatou žaloby je tedy obrana proti exekučnímu postihu finančních prostředků, které žalobce považuje za nezabavitelnou částku. Takový návrh je de facto návrhem na zastavení exekuce v rozsahu, v němž je postižena nezabavitelná částka. Pokud by žalobce byl na svobodě, postihoval by exekutor tytéž prostředky přímo na účtu žalobce. Věznice v dané situaci figuruje jen proto, že se žalobce nachází ve výkonu trestu odnětí svobody a jeho prostředky jsou proto na účtu vedeném věznicí. Ta však není schopna ani právními předpisy povolána k rozlišování nezabavitelné částky od exekučně postižitelných prostředků žalobce. Není přitom namítáno, že by věznice porušila jakékoli ustanovení právního řádu s výjimkou ustanovení upravujícího nezabavitelnou částku. Žalobce zjevně v žalobě věznici označil jako žalovaného, neboť je pro něj, jako osobu ve výkonu trestu, styčným subjektem, který vede jeho účet. Z uvedeného však plyne, že věznice tvoří pouze jakýsi mezičlánek mezi žalobcem a exekutorem, přičemž není oprávněna vyhovět v žalobě uplatněným námitkám.
10. Ani zdejší soud, jako soud správní, není oprávněn meritorně rozhodnout o žalobě, která má shora popsany charakter, proto mu nezbylo, než ji s ohledem na § 46 odst. 2 s. ř. s. odmítnout. Současně však soud žalobce poučuje, že je oprávněn se soudně bránit případnému postihu nezabavitelné částky, jež popsal ve svém návrhu. V případě postihu finančních prostředků exekucí je třeba s ohledem na speciální úpravu § 55 zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád, podat návrh na zastavení exekuce v rozsahu, v němž je dle žalobce postižena nezabavitelná částka, k exekutorovi, který vede exekuci. Ten by jej v případě, že mu sám nevyhoví, postoupil k rozhodnutí příslušnému exekučnímu (okresnímu) soudu. K další části žaloby již bylo uvedeno, že návrh na přiznání peněžité náhrady nemajetkové újmy se podává k místně příslušnému okresnímu soudu.
11. Z těchto důvodů rozhodl soud tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto usnesení. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., dle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Žalobce může do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení podat ve věci náhrady nemajetkové újmy žalobu k okresnímu soudu a ve věci postižení exekučně nezabavitelné částky podat návrh na zastavení exekuce k exekutorovi, který vede exekuci, v jejímž rámci je nezabavitelná částka postižena.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec dne 26. května 2022

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu